

'We focussen op dier gezondheid'

Vader Jan Jonkman (57 jaar) en zoon Jurgen (27 jaar) uit het Overijsselse Mariënheem zijn hun melkveebedrijf danig aan het opschalen. Van tot voor kort 60 melkkoeien in de oude stal naar 480 in de nieuwgebouwde veestal. Gezonde koeien is hun uitgangspunt.

FRANK DE VRIES

Dierenarts Adriaan Beulens van Diergeneeskundig Centrum Midden Salland bezoekt het almaar groeiende melkveebedrijf van maatschap Jonkman nu wekelijks. Beulens: "We vaccineren alle koeien tegen de ziektes BVD en IBR."

Groei was geen doel

Jarenlang was het bedrijf van maatschap Jonkman in Mariënheem een gemiddeld bedrijfje met zo'n 60 melkkoeien. Zoon Jurgen ging naar de MAS en van daaruit naar de kaderopleiding. Daarna kwam hij op het bedrijf. Om die reden, een opvolger, kiest vader Jan bewust voor het model van groei. Jan: "Ik wilde het bedrijf klaarmaken voor de volgende dertig jaar en dat kan niet zonder een nieuwe stal en groter groeien." Bittere pil qua uitbreiding vormt het Natura 2000 gebied, Boetelerveld, dat pal achter het erf ligt. Inmiddels doet vader Jan niet onder voor een doorgewinterde jurist die alles weet van vergunningen, ammoniakrechten en gemeentelijke en provinciale procedures. Jan: "Ik besloot om de wirwar van wetten en regels te doorgronden, maar had in het achterhoofd wel het alternatief om een boerderij te beginnen in het buitenland." Juist die ammoniakrechten boden Jonkman de mogelijkheden om uiteindelijk zijn stal voor 480 melkkoeien en 200 stuks jongvee voor elkaar te krijgen. "We kregen in 2011 de mogelijkheid de ammoniakrechten van onze kalkoenen mee te tellen en een jaar later konden we een stoppende buurman overkopen."

Eenvoudige bouw

Bij binnenkomst oogt de veestal imposant en eenvoudig tegelijk. Jurgen: "We kozen voor een simpel concept met in verhouding

minder spanten dan vaak wordt gebouwd; om de 8 in plaats van om de 5 meter." Ook de simpele nokconstructie draagt bij aan de 'goedkope' bouw. In maart dit jaar werd de immense stal van 134 bij 40 meter in gebruik genomen. Jurgen: "We melken in een twee keer 20-stands zij-aan-zij melkstal van het merk Gea. Deze melkstal ligt

als het ware middenin de stal; rechts van de melkstal biedt ruimte voor 320 koeien en links daarvan kunnen 160 koeien liggen. Robotmelken was geen optie voor ons. Dat hebben we gedaan met één robot in de oude stal maar beviel ons vooral niet vanwege het alarm op de mobiel. Als we nu klaar zijn met melken zijn we echt klaar." Eind mei 2015 is de stal halfvol. Jurgen: "Er lopen nu 250 melkkoeien in het rechterdeel."

Comfortabel ligbed

We praten met de bedrijfsdierenarts Beulens en Jurgen in de kantine op het bedrijf. Naast ons zoekt het mestverwerkingsapparaat van maatschap Jonkman. Jurgen: "Sinds vorig jaar draaien we met deze

apparatuur van de firma Veenhuis. De mest wordt door de machine gescheiden in een dunne en een dikke fractie. Na een soort 'sterilisatie' van de dikke fractie kan Jonkman die fractie aanwenden voor de eigen ligboxen of aan derden verkopen." En inderdaad, de ligboxen zien er 'strak' uit en de koeien ogen schoon. "We lopen twee keer daags door de stal om de ligbedden bij te harken."

Aankoop van dieren

Met de groei van het melkveebedrijf kwam de familie Jonkman voor de vraag hoe ze snel hun veestapel konden uitbreiden. "We kijken vooral naar de Duitse markt waar veel boeren stoppen", aldus Jurgen. Een eerste forse groeistoot bovenop de

60 eigen melkkoeien werd gerealiseerd met de aankoop van ruim 100 koeien in maart 2015. "We kochten dat koppel van een boer bij de Elbe die stopte." Maar zijn de dierenarts en de melkveehouder dan niet bang om qua diergezondheid ellende binnen halen met dergelijke aankopen? "Nee", zegt dierenarts Beulens, "we onderzoeken alle koeien bij aankomst en we testen ze op Leptospirose en Paratuberculose. Een week na binnenkomst vaccineren we de koeien tegen IBR en BVD. Daarna komen ze als groep in de reguliere wekelijkse

De dikke mestfractie wordt benut als boxvulling.

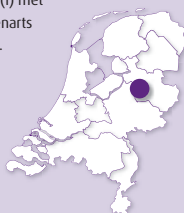
FOTO: FRANK DE VRIES

Maatschap Jonkman

Jurgen Jonkman (l) met zijn bedrijfsdierenarts Adriaan Beulens.

bedrijfsbegeleiding van mij.” Medio mei kwam het tweede koppel van onze Oosterburen op het bedrijf aan, 114 melkkoeien. Jurgen is tevreden over de rust in de groep: “Natuurlijk zijn de dieren in aanvang wat onwennig, maar ze zijn snel gewend aan de nieuwe stal. Dat zie ik terug in de melkgift bij zo'n nieuw koppel wat al snel 5 liter gemiddeld per dag meer is na een maand vergeleken met de start bij ons.” Na vier tot zes weken is de rust zodanig terug in de

stal dat Jurgen er niet voor terugdeinst een nieuw koppel in zijn stal te introduceren. Het gaat bij de aankoop om HF zwartbonte koeien: “Ik wil hier geen dierentuin van maken”, aldus Jurgen.

Begeleiding dierenarts

Dierenarts Beulens komt in principe elke maandag rond half tien op het bedrijf van Jonkman. “Het ideale scenario is natuurlijk dat alle koeien vrij zijn van ziektes en daar

gaat niet meer lukken met een bedrijf van deze omvang. Zo laten we nu de loonwerker elke dag rond 11 uur de dieren voeren. Dat scheelt ons al rap tweeënehalf uur per dag voertijd. Het landwerk doen Jurgen en zijn vader nog helemaal zelf: “Dat is zo mooi om te doen; dat ga ik zeker nog niet uitbesteden. En zelf ben ik elke dag zeker 4 uur bezig met melken en 2,5 uur met de ligboxen schoonmaken en tochtigheidswaarneming. En tsja, daar komt nu ook het leidinggeven om de hoek kijken. We hebben twee externe krachten nu die parttime werken op ons bedrijf.” Uiteindelijk, met 480 melkkoeien en 200 stuks jongvee, verwacht Jurgen met 4 fte te werken. “Mijn vader en ik en twee ingehuurd krachten.” Dierenarts Beulens heeft wekelijks zijn focus vooral op de dracht. Beulens: “Als op 45 dagen de koe nog niet tochtig is, ga ik ‘voelen’. Het ultieme doel hier is over twee jaar alle koeien op 45 dagen na kalven te kunnen insemineren.” Maandelijks bespreekt de dierenarts de kengetallen met Jurgen. Momenteel schommelt het tankcelgetal rond 180.000. “Daar ben ik helemaal niet ontevreden over”, lacht Jurgen. De TKT moet zeker omlaag (nu 420); “Ik wil zoveel mogelijk melk”, stelt Jurgen. §

‘We kozen voor een simpel concept’

door optimaal presteren. Jurgen Jonkman ziet het zo: “Voor een optimaal voerrantsoen roep ik de hulp in van mijn voeradviseur. Adriaan moet mijn koeien gezond houden en ik zorg intussen voor de melkplas die daar bij hoort. Zo hebben we allemaal onze rol in dit bedrijf.” Als grote verandering in de nieuwe opzet ziet Jurgen met name de externe krachten die nu meewerken in het bedrijf. “Mijn vader en ik waren gewend alles zelf te doen maar dat

Overzicht van de nieuwe melkstal met links de oude boxenstal.

FOTO: FRANK DE VRIES

De nieuwe melkstal biedt plaats aan 480 melkkoeien.

FOTO: FRANK DE VRIES

